

VOCEA POPORULUI

Nr 21 (1549)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 3 IUNIE 2022

**Situată refugiaților, discutată de ➤ p.4
conducerea CNSM cu un trimis al OIM**

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI
NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

**Vom depune toate eforturile ➤ p.5
ca să apărăm drepturile tinerilor**

Foto: Nicu Bînzari

Congresul IV al CNSM își desfășoară lucrările într-o atmosferă de solidaritate

“Mișcarea sindicală joacă un rol important în restructurarea și democratizarea societății”

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) își desfășoară astăzi, 3 iunie curent, cel de-al IV-lea Congres. La lucrările forumului participă 203 delegați, reprezentanți ai Centrelor Sindicale Național-Ramurale, sunt invitați parteneri sociali naționali, precum și sindicaliști din organizațiile internaționale.

„Mișcarea sindicală din Moldova, de la constituire și până în prezent, a jucat un rol important în restructurarea și democratizarea societății. Simțul solidarității și comportamentul reformator sunt caracteristice liderilor sindicali autentici. Aceste calități se manifestă preponderent în pro-

cesul de apărare a drepturilor și intereseelor profesionale, economice și sociale ale salariaților, membri de sindicat.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, în perioada dintre congrese, a aplicat noi forme și metode de lucru în conformitate cu cerințele actelor normative naționale și internaționale, precum și cu necesitățile timpului. Pandemia a perclitat și modificat, dar nu a sistat activitatea de zi cu zi a sindicatelor. Confederația a continuat consolidarea instituției sindicale, menținându-și pozitia, în ansamblu, în societatea civilă”, a declarat Igor Zubcu, președintele în exercițiu al CNSM, într-un mesaj adresat delegaților la Congresul IV.

Delegații la Congres urmează să discute raportul de activitate al organelor de conducere ale CNSM în vederea realizării Strategiei pentru anii 2017-2022 și obiectivele pentru anii 2022-2027. Ei vor adopta o serie de documente importante pentru mișcarea sindicală și vor alege noua conducere a CNSM pentru următorul mandat.

Printre documentele ce urmează a fi adoptate se numără Strategia Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova pentru anii 2022-2027. Strategia CNSM cuprinde cinci obiective generale și este structurată pe 13 direcții de activitate, care se referă la respectarea drepturilor fundamentale ale omului și la dezvoltarea instituțională a sindicatelor.

De asemenea, delegații la Congresul IV al CNSM vor adopta o Declarație în care se vor pronunța pe marginea situației social-economice din Republica Moldova și vor veni cu o serie de propuneri care vor fi înaintate partenerilor sociali.

Precizăm că Congresul este organul suprem de conducere al Confederației. Congresul ordinar se convoacă prin hotărârea Consiliului General al CNSM o dată la cinci ani.

Suntem siguri, Congresul IV va constitui un punct de cotitură, va da un nou impuls mișcării sindicale din Republica Moldova, care va deveni mai solidară, mai combativă și va schimba spre bine viața membrilor de sindicat.

» EVENIMENTUL ANULUI 2

Congresul IV al CNSM

Opinii ale liderilor sindicali în preajma forului

Mihail HÎNCU, vicepreședinte al CNSM:

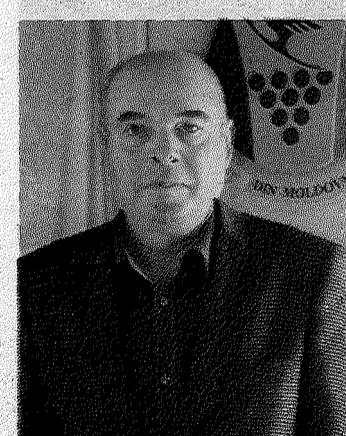
„Negocierile: calea corectă de soluționare a problemelor”

Este important ca, în perspectivă, strategia care va fi adoptată la congres să fie aproape de aspirațiile oamenilor, ale salariaților, să îmbunătățească viața și condițiile de muncă. S-a lucrat mult, au participat la îmbunătățirea acestui document și sindicalele de ramură, Comisia de Femei și Comisia de Tineret. Sperăm să fie o strategie bună pentru perioada de până la următorul congres, care să îmbunătățească activitatea sindicală și relațiile de muncă. Toate asta depind, în principiu, de implicarea sindicatelor.

Natalia Vornicova, reprezentantă a CNSM în UTA Găgăuzia:

„Avem nevoie de solidaritate în mișcarea sindicală”

Relația dintre sindicate și autorități ar trebui să fie una corectă, transparentă, iar principala modalitate de lucru cu autoritățile ar trebui să fie dialogul social, care poate duce la un anumit consens. Autoritățile trebuie să înțeleagă că astăzi oamenii au mai multă încredere în sindicate decât în administrație, acesta este un fapt incontestabil. Aducând în prim-plan problemele membrilor de sindicat, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova trebuie să propună că de soluționare a acestora și să fie fermă și principală în abordarea lor.

Vasile MĂMĂLIGĂ, președintele Federației „Agroindsind”:

„Ne dorim demontarea stereotipurilor și modernizarea sindicatelor”

Am vrea să vedem la Congres un tablou clar cu referire la: Sarcinile stringente de promovare a celor mai semnificative interese ale membrilor de sindicat; punctele noastre tari și părțile vulnerabile din interiorul sindicatelor, riscurile care parvin din exterior, cu care ne confruntăm, dar și oportunitățile pe care ni le oferă mediul social pentru a activa eficient și care trebuie utilizate; și, în final, toate acestea să fie materializate concret într-un Program de activitate al CNSM în direcțiile strategice corelate reciproc. Realizarea cu adevărat și pe deplin a misiunii sindicale și transformarea CNSM într-o mișcare sindicală activă, combativă și eficientă!

Petru CHIRIAC, vicepreședinte al CNSM:

„Să nu uităm de preceptul biblic: bateți și vi se va deschide!”

În perioada dintre cele două congrese (2017-2022) au avut loc mai multe evenimente la nivel național și internațional, care au marcat activitatea Confederației. CNSM și-a adus contribuția la elaborarea și modificarea mai multor acte legislative și normative, specialiștii noștri studiind, modificând și avizând anual circa 550 de proiecte de documente. Trebuie să fim o mișcare sindicală integră și puternică, dar aceasta depinde foarte mult de posibilitățile CSNR. Se cunoaște foarte bine că dacă sindicatul este mic după numărul de membri de sindicat și sărac finanțar, membrul de sindicat nu poate să fie protejat din plin.

Mihail LAȘCU, președintele Federației Sindicatelor din Moldova „Sindlex”:

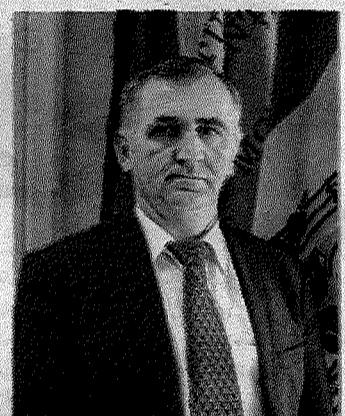
„Obiectivul primordial: sănătatea la locul de muncă, grija de salariat”

Mișcarea sindicală, pe parcursul anilor, s-a afirmat drept o forță motrice capabilă să vegheze cum este respectat dreptul la muncă și să contribuie la protecția social-economică a angajaților. Avem succese, dar și regrete – sigur, am realizat multe, dar pandemia ne-a creat și unele obstacole de care nu eram pregătiți în deplină măsură. De aici, și regretele că nu am fost capabili uneori să gestionăm situația cum am fi dorit și nu am ajuns la rezultate mai bune la capitolul sănătatea și securitatea la locul de muncă, garanții sociale mai consistente în condițiile de muncă cu risc sanitar sporit.

Ghenadie DONOS, președintele FSEŞ:

„Vom continua să promovăm solidaritatea, echitatea și democrația”

Congresul IV al CNSM vine să finalizeze o nouă etapă în istoria mișcării sindicale, marcată și de unele succese, dar și de gravele probleme cu care se confruntă societatea. Aceste condiții de activitate iesite din comun ne obligă să găsim soluții noi în situații noi, ne fac să fim mai expliciti și în ceea ce privește așteptările. Timpurile în care trăim dictează necesitatea schimbărilor, devenite imperitive. Sindicatele se află în prezent într-o permanentă autoperfecționare, ca suport necesar pentru a corespunde așteptărilor celor care ne-au acordat încrederea prin vot, ca o condiție sine qua non a dezvoltării.

Sergiu SAINCIUC, vicepreședinte al CNSM:

„Așteptăm ca activitatea CNSM să fie apreciată la justă valoare”

Sindicatele, fiind un sistem complex, viu, se modifică continuu. Acest proces de modificare are loc la nivel de organizare și reorganizare internă, la nivel de identitate și imagine instituțională. Suntem siguri că Congresul IV va stabili clar prioritățile în Strategia CNSM pentru anii 2022-2027, astfel încât imaginea instituțională să fie rezultatul unei comunicări constante, precum și al unui dialog constructiv cu partenerii sociali. Totodată, Congresul este organul care identifică, confirmă liderii mișcării sindicale, iar în acest sens sperăm că vom avea o echipă demnă de a realiza activitățile necesare membrilor de sindicat cu respectarea principiilor cheie ale sindicatelor: democrația, libertatea, solidaritatea, echitatea, transparența, precum și egalitatea în drepturi și în șanse.

Ana SELINA, președintele Federației „Sindindcomservice”:

„Un plan bine definit pe următorii cinci ani”

Urmare desfășurării Congresului IV, CNSM trebuie să pornească la drum pe următorii cinci ani cu o viziune clară, cu un plan bine definit, al cărui scop final să fie eficiență, vizibilitatea și susținerea socială a sindicatelor. Obiectivul de bază al CNSM să rămână în continuare respectarea drepturilor și promovarea intereselor membrilor de sindicat, indiferent de circumstanțe, pentru a asigura un trai decent și a preveni exodusul populației din țară, precum și de a impulsiona parteneriatul social la toate nivelurile.

3 EVENIMENTUL ANULUI

Aurel POPOVICI, președintele Federației „Sănătatea”:
„Angajatorii trebuie să respecte drepturile lucrătorilor”

Solidaritatea este un ingredient indispensabil, dacă ne dorim o democrație sănătoasă, una în care toți lucrătorii să poată participa neîngrădit la transformarea comunităților. Sindicalele trebuie să devină din ce în ce mai agile și să învețe să se schimbe, pentru a face față noilor provocări. Este esențial ca angajatorii să respecte drepturile lucrătorilor, contractele colective și să le ofere angajaților remunerația și condițiile de muncă decente pe care le merită. E necesară reanimarea parteneriatului și a dialogului social, precum și o conlucrare mai intensă cu comisiile parlamentare și cu reprezentanții guvernului în ceea ce privește inițiativele legislative și proiectele înaintate.

Victor TALMACI, președintele Federației „Sindicons”:

„Să încurajăm oamenii să lupte pentru a-și atinge scopurile”

Este nevoie de consolidarea structurilor sindicale la nivel de ramuri ale economiei naționale și respectarea principiilor federație, pentru a întări mișcarea sindicală la nivel de Confederație. Pentru ca în viața sindicală să se producă o schimbare, ar trebui să ne modernizăm activitățile conform necesităților și cerințelor membrilor de sindicat. Să avem cu ce motiva actualii membri și să putem recruda membri noi, mai ales din rândurile tineretului. Să încurajăm oamenii să lupte pentru drepturile lor, iar noi să-i putem reprezenta în acest proces.

Boris BABICI, președintele Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Construcțoare de Automobile și Mașini Agricole:
„Încrederea în sindicate trebuie asigurată zilnic”

Mișcarea sindicală poate și trebuie să devină o forță influentă în apărarea drepturilor și a intereselor membrilor de sindicat. Pentru asta nu e nevoie de resurse financiare, ci de responsabilitate de la toți delegații la Congres, care să aleagă la conducerea CNSM lideri profesioniști, care să se bucure de o reputație ireproșabilă și care vor crea o echipă de specialiști puternici, onești, sinceri, care se conduc de legislația în vigoare și de bunul sămăt, asigură democrația și transparența în activitatea organelor sindicale de toate nivelurile, inclusiv prin implicarea sporită a membrilor de sindicat în procesul decizional.

Nicolae GARAZ, președintele FSLC:

„E nevoie de resetarea imaginii sindicatelor”

Este nevoie de o strategie și de programe de acțiuni în vedere: consolidării mișcării sindicale; îmbunătățirii imaginii CNSM; revigorării parteneriatului social la nivel național; transparentei gestionării bugetului și a patrimoniului sindical în conformitate cu prevederile statutare; consolidării sistemului educațional al CNSM și a organizațiilor-membre; colaborării cu structurile sindicale internaționale, cu partenerii de dezvoltare și cu organizațiile neguvernamentale naționale pentru realizarea proiectelor comune în domeniul și diseminarea bunelor practici. Dorim resetarea imaginii sindicatelor, neadmiterea flexibilizării și liberalizării excesive a legislației muncii.

Ana CIMPOIȘU, reprezentant al CNSM în raionul Hâncești:

„Oamenii sunt averea cea mai de preț”

As dori ca CNSM să-si schimbe metodele de activitate, trecând de la tactica împăciuitoare a „dialogului social” la activități concrete, imediate, cu bătăie lungă, inclusiv cu implicarea membrilor de sindicat în acțiuni stradale. CNSM ar trebui să fie un partener egal în raport cu guvernarea și cu patronatele, de părtărea căruia să se țină cont, fiindcă are în spate o armată de oameni ai muncii, care trebuie să fie protejați. CNSM ar trebui să rămână fermă – oamenii sunt averea cea mai de preț în țara noastră și ei încă mai au încredere în sindicate. Dar această încredere ar trebui consolidată prin poziția tranșantă a sindicatelor în problemele stringente cu care se confruntă societatea.

Valeria TRICOLICI, președintele Federației „Moldoiscoopcomerț”:

„Promovarea intereselor salariaților, o dovadă a activității sindicale”

O dovadă a activității sindicale la nivel național este apărarea și promovarea imaginii publice a salariaților din toate ramurile economiei naționale. De asemenea, ar fi binevenită consultarea publică a salariaților, membrii de sindicat, pentru deciziile majore la nivel național. Ne dorim să fie asigurată o libertate de organizare sindicală fără intimidări. Să avem o conlucrare constructivă, în condiții de egalitate cu partenerii sociali, pentru promovarea inițiativelor: orice act legislativ sau normativ să apere drepturile și interesele legitime ale salariaților în parte și ale colectivelor de muncă în general.

Vera PLATON, reprezentant al CNSM în raionul Rezina:

„Scopul major: îmbunătățirea nivelului de trai al cetățenilor”

Am vrea ca sindicale să-si mențină pozițiile în dezacord cu amendamentele promovate de ultimele guvernări, prin care se încercă diminuarea drepturilor sindicaliștilor. Liderii sindicali trebuie să fie protejați prin lege, dacă dorim să avem sindicate puternice, să-i motivăm prin lege, să găsim noi forme de consolidare a mișcării sindicale, să fie implementat un mecanism de monitorizare a respectării drepturilor de muncă ale membrilor de sindicat.

Valentina CHIRIAC, vicepreședinte al Federației „SindlUCAS”:

„Să întreținem dialogul, dar și să recurgem la greve când e cazul”

Tudor SEMENIUC, reprezentantul CNSM în raionul Rășcani:

„Respect reciproc între sindicate și guvernare”

Relațiile sindicatelor cu guvernarea ar trebui să serbazeze pe respect reciproc, iar forma de cooperare – însoțită de dialog, discuții frecvente, iar proiectele de decizii să fie discutate între specialiști cu experiență în domeniu. La toate sedintele de Guvern să asiste doi reprezentanți ai CNSM, care să aibă dreptul de a expune punctul de vedere al sindicaliștilor, iar orice hotărâre de Guvern să fie adoptată doar cu consensul sindicatului. În general, consider că la orice instituție, întreprindere de stat sau privată trebuie să existe o organizație sindicală.

Foto: Nicu Bînzari

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Vulnerabilități

Situată refugiaților, discutată de conducerea CNSM cu un trimis al OIM

Persoanele care fug din Ucraina sunt tot mai vulnerabile în fața traficanților de ființe umane, în contextul războiului devastator care macină țara vecină. Anume despre aceasta a discutat, marți, 31 mai, conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) cu Zsolt Dudas, expert în domeniul securității și sănătății în muncă din cadrul Organizației Internaționale a Muncii (OIM), aflat într-o misiune specială în țara noastră. La eveniment a participat și Ala Lipciu, coordonatoare națională a OIM.

„Subiectul despre munca forțată și prevenirea traficului de ființe umane în contextul războiului din Ucraina este unul solicitat de către guvernul Ucrainei, care vrea să-și protejeze cetățenii”, a menționat Ala Lipciu. „Am considerat important să ne întâlnim cu sindicatele, întâi de toate pentru a vă informa despre această vizită, pentru a vedea eventuală în perspectivă dacă putem avea anumite activități comune și în general să-l cunoaștem pe colegul meu care mai este responsabil și de reforma Inspectoratului de Stat al Muncii din Ucraina”, a specificat reprezentanta OIM în R. Moldova.

Zsolt Dudas, expert în domeniul SSM în cadrul OIM, a precizat că această vi-

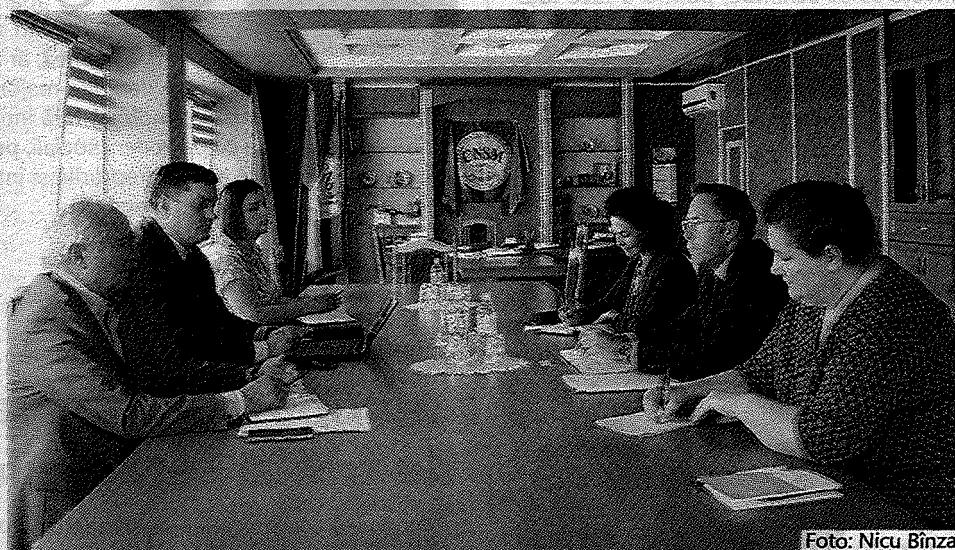

Foto: Nicu Bînzari

zită are loc în contextul analizei situației refugiaților din Ucraina care au traversat granița cu R. Moldova și care se mai află pe teritoriul țării noastre, suportul acordat de autoritățile moldovene, încadrarea refugiaților în cîmpul muncii și respectarea drepturilor lor în domeniul muncii, conduita corporativă a mediului de afaceri autohton în raport cu refugiații.

„Moldova a fost generoasă acceptând trecerea prin teritoriile sale a sute de mii de refugiați, în jur de 100.000 rămânând aici. Noi, cei de la OIM, în conlucrare cu alți parteneri, inclusiv cu sindicatele, avem menirea să prevenim munca forțată și traficul de ființe umane în contextul

războiului din Ucraina”, a menționat Zsolt Dudas.

De asemenea, expertul s-a arătat interesat de subiectul cu privire la protecția copiilor și încadrarea acestora în procesul educațional.

În timpul întrevederii, Igor Zubcu, președintele CNSM, a informat asistența despre faptul că, la data de 25 februarie, în legătură cu situația din Ucraina, Comitetul Federal al CNSM a adoptat o hotărâre cu privire la sustinerea cetățenilor ucraineni refugiați din cauza războiului. În conformitate cu hotărârea respectivă, s-a acordat spațiu de cazare refugiaților din Ucraina în Sanatoriul „Nufărul Alb” din orașul Cahul,

în stațiunea balneară „Bucuria-Sind” din Vadul lui Vodă, în stațiunea balneoclimaterică „Codru” din satul Hîrjaucă, raionul Călărași.

“Moldova a fost generoasă, adăpostind în jur de 100.000 de ucraineni care au fugit din calea războiului”

Liderul sindical a menționat că sindicatele, împreună cu partenerii sociali, monitorizează în permanență cum sunt respectate drepturile în domeniul muncii conform standardelor internaționale și Convențiilor OIM, procesul de încadrare a cetătenilor ucraineni în cîmpul muncii. După cum s-a comunicat, problema migrantilor este în vizorul sindicatelor, anterior fiind încheiate acorduri de colaborare cu sindicaliștii din Italia.

Zsolt Dudas a efectuat și o vizită de documentare la Stațiunea balneară „Bucuria-Sind”, pentru a vedea la față locul condițiile de cazare a refugiaților ucraineni. Totodată, expertul OIM a mai avut întrevederi cu reprezentanții Inspectoratului de Stat al Muncii, care vor beneficia de instruire.

Pînă în prezent, aproape 500 de cetățeni ucraineni au fost încadrați în cîmpul muncii pe teritoriul Republicii Moldova.

Natalia HADÂRCĂ

Abordare

Problemele angajaților din minerit, analizate împreună cu ministrul Muncii

Partenerii sociali din ramura construcților, împreună cu reprezentanții din sectorul mineritului, au avut recent o întrevedere de lucru cu Marcel Spataru, ministrul Muncii și Protecției Sociale. La întînire au participat Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, Marin Sirbu, președintele Patronatului din construcții, Timofei Timohin, președintele Concernului „Inmacom”, Victor Talmaci, președintele Federației „Sindicons”, conducători și lideri de sindicat de la întreprinderile din industria materialelor de construcții.

Scopul întînirii a fost de a identifica și a propune unele soluții pentru persoanele care lucrează în condiții nefavorabile și de a oferi posibilității acestora de a beneficia de pensie în condiții avantajoase, fiind antrenări la lucrări foarte nocive și grele.

S-a insistat să se discute propunerile partenerilor sociali privind reexaminarea modificărilor la Legea 156/1998 privind sistemul public de pensii, prin reducerea stagiului de cotizare complet pentru persoane care activează în condiții de muncă deosebite, astfel încât prevederile legii să fie posibile de realizat fără obstacole impuse de autorități.

Totodată, s-au adus exemple concrete de situații cu care se confruntă unii salariați

cărora li se cereau să prezinte acte confirmative neprevăzute de legislație pentru a demonstra cumularea timpului afilarii acestora în mină și registrul de evidență a intrărilor și ieșirilor din subterană.

Având în vedere că Guvernul nu a elaborat Regulamentul privind evaluarea locurilor de muncă cu condiții deosebite, Leonid Lupan, președintele CS SA „Lafarge Cement” Rezina, a propus ca, odată cu reactualizarea Hotărârii Guvernului nr. 256, să fie luată în calcul posibilitatea salariaților de a se pensiona în condiții avantajoase începând cu anul 2018, astfel încât legea să aibă efect retroactiv.

“Va fi constituit un grup de lucru din specialiști de la minister și parteneri sociali”

Sergiu Lungu, directorul SA „Mina din Chișinău”, a adus la cunoștința celor prezenti că, pe lângă „Registrul de evidență” în care persoana semnează la coborâre și la ieșire din mină, mai există și un alt registru de evidență a sarcinilor de muncă.

În acest context, se propune ca, la calcularea pensiei în condiții avantajoase, registrul de evidență a sarcinilor de lucru, de asemene-

nea, să fie luat ca bază pentru ca salariatul să poată demonstra timpul efectiv lucrat în condiții nocive.

O altă chestiune discutată este stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă. Prin Legea nr.317 din 22.12.2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, a fost introdusă o nouă prevedere cu referire la dreptul la pensie pentru persoanele care au realizat stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă (cel puțin 10 ani completi), cu diminuarea vârstei de pensionare în funcție de anii cotizați în condiții deosebite de muncă (art.41, alin 2 prim al Legii 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii). Conform acestor prevederi, un specialist, după absol-

virea instituției de învățământ, angajându-se la serviciu în mină, nu poate beneficia pe deplin de pensie în condiții avantajoase la 53 de ani, deoarece trebuie să aibă un stagiul de cotizare conform legii de 34 de ani (dintre care 20 ani în condiții deosebite).

Din acest motiv, este necesar de luat în calcul micșorarea vârstei de cotizare în condiții deosebite cel puțin cu cinci ani (29 de ani). La majoritatea subiectelor abordate de partenerii sociali, ministrul Marcel Spataru a promis că în termen optim se va constitui un grup de lucru cu participarea specialiștilor din cadrul ministerului și a partenerilor sociali, pentru a iniția procedura de operație a unor modificări în legislație la sistemul dat.

5 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Pozitie

Declarația CNSM privind reformele în domeniul legislației muncii

Confederația Națională a Sindicalilor din Moldova își exprimă îngrijorarea și, totodată, condamnă reformele preconizate ale legislației muncii (care diminuează drepturile și garanțiile salariaților), votate de Parlamentul Republicii Moldova în prima lectură pe 26 mai 2022, care au drept scop:

- excluderea obligației angajatorului de a prezenta la angajare informația despre condițiile de muncă;
- prelungirea duratei perioadei de probă de la trei până la șase luni pentru toate categoriile de salariați, cu excepția muncitorilor necalificați;
- excluderea interdicției privind stabilirea perioadei de probă pentru salariații angajați prin concurs;
- stabilirea dreptului angajatorului la modificarea unilaterală a condițiilor de muncă reglementate de contractul individual de muncă;
- excluderea obligației achitării tuturor plăților salariale în cazul demisiei salariatului, în ziua eliberării sau, cel puțin, în ziua imediat următoare;
- concedierea salariatului, pentru încărcarea repetată a disciplinei de muncă, inclusiv după expirarea valabilității primei sanctiuni;
- constatarea necoresponderii profesio-

nale, printr-o evaluare organizată doar la nivel de unitate;

- stabilirea dreptului angajatorului de a alege între restabilirea salariatului la locul de muncă sau plata unei compensații, în cazul unei concedieri declarată ilegală;
- majorarea substanțială a orelor de muncă suplimentare;
- stabilirea termenului de preaviz de două luni, în cazul salariatului care dorește să revină înainte de termen din concediul pentru îngrijirea copilului;
- excluderea sporului de minimum 50 la sută din salariu pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă ale salariatului temporar absent și altele.

Modalitatea de adoptare a inițiativei legislative nr. 146 din 20.04.2022, fără o abordare constructivă a consultării partenerilor sociali și, mai ales, fără avizul Guvernului, nu poate fi catalogată decât drept interes major de exploatare prin muncă a cetățenilor țării, în favoarea businessului și a investitorilor străini, fapt care este absolut inadmisibil. Or, asemenea reforme nu se conformează nici cu standardele internaționale în domeniul muncii, ratificate de Republica Moldova, nici cu Acordul de Asociere RM-UE.

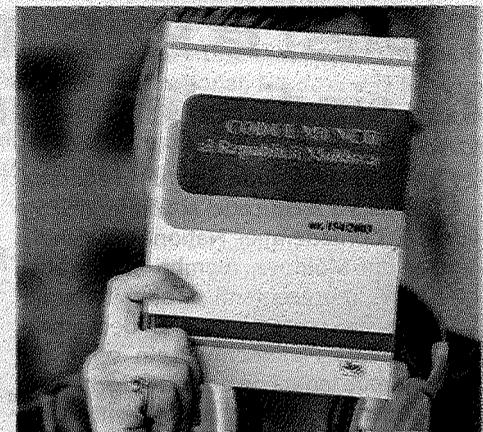
Adoptarea acestor modificări, fără a fi finalizate consultările publice cu părțile interesate, în lipsa avizului Guvernului și, mai ales, în lipsa expertizei Organizației Internaționale a Muncii, promisă de pre-

ședintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie a Parlamentului Republicii Moldova reprezentanților CNSM (prezenti la consultările publice din 13.05.2022 și din 25.05.2022), provoacă atât nemulțumiri în rândul membrilor de sindicat, cât și intenția acestora de a protesta în masă.

Adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a reformelor sus-menționate, în pofida obiecțiilor și riscurilor evidențiate în avizul CNSM, va justifica în mod cert cele declarate de CNSM – „Guvernarea promovează doar interesele angajatorilor și ale investitorilor străini, acționând astfel împotriva lucrătorilor, cetățenilor și sindicatelor”.

În contextul celor expuse, CNSM, în calitate de reprezentant al celor 24 de centre sindicale național-ramurale și a circa 300.000 de membri de sindicat, solicită repetat președintelui Republicii Moldova, președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Comisiei protecție socială, sănătate și familie a Parlamentului Republicii Moldova, tuturor fracțiunilor parlamentare:

- stoparea promovării inițiativei legislative nr. 146 din 20.04.2022, până la取得area expertizei Organizației Internaționale a Muncii;
- continuarea consultărilor publice cu părțile interesate, implicând și mediul academic;

• obținerea avizului Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, după cum prevede art. 5 din Legea nr. 245/2006;

• asigurarea respectării drepturilor și a intereselor de muncă ale cetățenilor (salariaților), a principiilor parteneriatului social în sfera muncii, precum și a standardelor internaționale în domeniul muncii, inclusiv a angajamentelor asumate de Republica Moldova prin art. 371 din Acordul de Asociere RM-UE.

În caz de ignorare a celor solicitate supra, Confederația Națională a Sindicalilor din Moldova își anunță determinarea pentru mobilizarea membrilor de sindicat, în scopul apărării drepturilor și garanțiilor statuite de Codul muncii și de normele dreptului internațional.

Forum

Margareta STRESTIAN: „Vom depune toate eforturile ca să apărăm drepturile tinerilor”

Membrii Comisiei de Tineret a Federației Sindicalilor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice din Republica Moldova (FSCRE), tineri sindicaliști, delegați din cadrul filialelor organizațiilor sindicale primare, au participat recent la concursul „ Tânăr lider sindical al FSCRE ” și la Forumul cu genericul „Tinerii de azi – viitorul de mâine ”.

Ei au pus în dezbatere probleme cu care se confruntă tinerii în ziua de azi, ce țin de încadrarea în câmpul muncii, dar și facilitarea participării active la activitățile sindicale.

În discursul său, președinta FSCRE, Margareta Strestian, a evidențiat unele aspecte dureroase cu care se confruntă acum tinerii, în special ce țin de locurile de muncă, emigrarea peste hotare și i-a îndemnat să fie puternici, uniți și activi, pentru că doar așa pot deveni o forță.

„Suntem îngrijorați de situația tinerilor în care s-a investit, au o experiență de activitate, dar sunt nevoiți să plece în străinătate, în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit și a unor garanții sociale avansate pentru ei și familiile lor. Noi vom depune toate eforturile de a vă apăra

Tineri sindicaliști, pregătiți și cu potențial

Potrivit președintelui FSCRE, federația pune un accent deosebit pe pregătirea continuă a tinerilor în domeniul sindical, care în perspectivă vor deveni lideri de succes și vor conduce structurile sindicale. „În familia sindicală, avem tineri destul de bine pregătiți, cu abilități de comunicare, informare, recrutare, educație, negocieri, protecție juridică și social-economică a salariaților”, a mai spus Margareta Strestian.

Cu un cuvânt de salut și încurajare a tinerilor în cadrul evenimentului a venit și Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicalilor din Moldova (CNSM).

„Sloganul „Tinerii de azi – viitorul de mâine” este unul foarte actual nu doar pentru Republica Moldova, ci și pentru întreaga mișcare sindicală internațională. Printre membrii de sindicat, tinerii au o pondere de 25 la sută. Cu regret, ei constituie doar 10% în cadrul organelor de conducere sindicale. Acest lucru trebuie îmbunătățit, ca participarea să fie cât mai mare. Acest lucru depinde doar de dumneavoastră”, a relevat Igor Zubcu.

Un mesaj pentru tineri a avut în cadrul debutului Forumului și președintele Comisiei de Tineret a CNSM, Gheorghe Buruiană.

Ulterior, participanții la eveniment au prezentat lucrările elaborate pentru concursul „ Tânăr lider sindical al FSCRE ”, eseuri cu tema „Sindicatul de astăzi – provocări și perspective”, dar și videoclipul „Eu sunt Tânăr lider sindical”.

Cei mai buni au fost distinși cu diplome. De asemenea, a avut loc și o „Victorină sindicală”. Participanții la concurs au fost evaluați de către o comisie specială. Forumul Comisiei de Tineret din cadrul FSCRE a ajuns la a 16-a ediție.

Galina MUNTEANU

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 6

Repere

Sindicatele au de spus un cuvânt important în viața societății

Protest la Parlament, organizat de sindicaliștii din educație

Peste 200 de sindicaliști din Federația Sindicală a Educației și Științei (FSEȘ), lideri ai Confederatiei Naționale a Sindicalilor din Moldova, membri ai aparatului CNSM, reprezentanți ai altor federații sindicale au protestat, pe 6 decembrie 2021, în fața Parlamentului, în semn de nemultumire legată de decizia autorităților, care îi lipsea de premiu anual pentru anul 2020. Prevederile se contineau în nouă

proiect al bugetului de stat pentru anul 2022. Conducerea CNSM a avut o întrevedere cu reprezentanții Parlamentului, în urma căreia, inițial, nu primise răspunsuri clare, dar negocierile au continuat. Urma- re a insistenței sindicatelor, inclusiv după mitingul de protest, premiul anual pentru rezultatele anului 2021 a fost acordat în decembrie 2021 din mijloacele disponibile ale instituțiilor bugetare.

Acțiuni de susținere a populației afectate de pandemie

Sindicatul este puternic doar în măsură în care membrii acestuia sunt uniti, indiferent de organizațiile din care provin și de localitățile în care activează. O verigă puternică sunt sindicaliștii din teritoriu, care simt pulsul societății. Din acest motiv, părerea acestora este foarte importantă pentru conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), care s-a întâlnit, la mijlocul lunii ianuarie a. c., într-o ședință online, cu reprezentanții din teritoriu și au discutat aspecte care vizează activitatea mișcării sindicale la nivel teritorial, impedimentele cu care se confruntă sindicaliștii în teritoriu, realizările Confederației din ultima perioadă și prioritățile pentru anul 2022.

La deschidere, Igor Zubcu, președintele CNSM, i-a asigurat pe sindicaliștii din teritoriu de tot sprijinul necesar și a subliniat

că mișcarea sindicală mizează pe activitatea și pe susținerea reciprocă din partea lor.

Referindu-se la măsurile de susținere a populației afectate de pandemie, Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, a menționat că ele au fost modeste. În legătură cu aceasta, sindicatele au insistat să fie luate mai multe măsuri, cum ar fi: acordarea din bugetul de stat a indemnizației salariaților cu copii în vîrstă de până la 12 ani în cazul suspendării procesului educațional; acordarea indemnizației pentru șomaj tehnic, instituită ca urmare a declarării stării de urgență în sănătatea publică; acordarea compensațiilor pentru implementarea măsurilor speciale privind asigurarea securității și sănătății populației; ajutorarea salariaților cu regim de activitate redusă.

CNSM cere guvernării să ia măsuri legate de valul de scumpiri

Confederatia Natională a Sindicatelor din Moldova își exprimă îngrijorarea în legătură cu situația social-economică din țară și cu evoluția prețurilor la produsele alimentare, la carburanți și a tarifelor la resursele energetice din ultima perioadă. Într-o Declarație a CNSM expediată pe 10 februarie a.c. Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, sindicaliștii solicită mai multe măsuri de sprijin pentru populație.

alimentare cu 17,46% și cu 12,06% la mărfurile nealimentare", se arată în Declarație. Sindicaliștii vin și cu o serie de solicitări adresate Parlamentului și Guvernului pentru a sprijini populația și economia națională: asigurarea verificării corectitudinii majorării prețurilor la produsele alimentare și la mărfurile nealimentare; indexarea anticipată, începând cu 1 martie anul curent, a pensiilor și a prestațiilor de asigurări sociale de stat și a prestațiilor sociale de stat s.a.

„Chiar dacă măsurile de compensare a tarifelor la gazele naturale și agentul termic au acoperit o bună parte a creșterii tarifelor pentru consumatorii casnici, lipsa unor măsuri de subvenționare a producătorilor ca urmare a majorării cu 29,32 la sută a prețurilor la carburanți pe parcursul a 12 luni ale anului 2021 și majorării tarifelor la resursele energetice, au dus la o creștere semnificativă a prețurilor la produsele

alimentare cu 17,46% și cu 12,06% la mărfurile nealimentare”, se arată în Declarație.

Sindicaliștii vin și cu o serie de solicitări adresate Parlamentului și Guvernului pentru a sprijini populația și economia națională: asigurarea verificării corectitudinii majorării prețurile la produsele alimentare și la mărfurile nealimentare; indexarea anticipată, începând cu 1 martie anul curent, a pensiilor și a prestațiilor de asigurări sociale de stat și a prestațiilor sociale de stat s.a.

Totodată, sindicalistii solicită majorarea salariilor pentru angajații instituțiilor medico-sanitare publice încadrate în sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală; reducerea cotelor TVA la producția alimentare de producție autohtonă; acordarea subvențiilor producătorilor agricoli pentru achiziționarea carburanților, necesare pentru desfășurarea lucrărilor agricole din primăvară.

Convenția OIM nr. 161 a fost ratificată de Parlament

La începutul lunii martie 2021, Legislativul a aprobat în lectură finală proiectul de lege pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii (OIM) nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova a insistat, pe parcursul mai multor ani, să fie ratificată Convenția susmentionată, pentru sporirea drepturilor și a garanțiilor social-economice și de muncă ale salariaților.

Convenția este documentul de bază pri-

vind dezvoltarea și organizarea serviciilor de sănătate occupatională de bază pentru angajații din diferite ramuri ale economiei naționale.

Importanța Convenției constă în mecanismul de identificare și evaluare a riscurilor la care sunt expuși lucrătorii la locul de muncă; monitorizarea factorilor de mediu și a operațiilor de producție care le-ar putea afecta sănătatea; participarea la dezvoltarea programelor de îmbunătățire a practicilor și schimbul de informații în domeniu; supravegherea sănătății salariaților.

7

ACTIVITATEA SINDICALĂ

Angajații din gospodăria locativ-comunală au o nouă Convenție colectivă

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera Deservirii Sociale și Producerii de Mărfuri „Sindindcomservice” și Asociația Patronală a Serviciilor Publice din Republica Moldova au semnat, la începutul anului curent, o nouă Convenție colectivă (nivel de ramură) pentru anii 2022-2026. Convenția colectivă este actul juridic ce determină principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă, sociale și economice între salariați și angajatori, condițiile generale de retribuere a muncii, garanțiile de muncă și înles-

nirile angajaților. De asemenea, aceasta determină drepturile, obligațiile și responsabilitatea părților parteneriatului social.

În Convenție au fost incluse un sir de facilități de ordin social-economic pentru salariații membri de sindicat cu privire la încheierea, modificarea și desfacerea contractelor colective de muncă, formarea profesională, timpul de muncă și timpul de odihnă, organizarea muncii și salarizarea, securitatea și sănătatea în muncă, protecția tinerilor și a femeilor.

Refugiații din Ucraina au găsit căldură și compasiune la sanatoriile sindicatelor

În această perioadă extrem de grea pentru vecinii ucraineni, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova primește refugiați în sanatoriile pe care le deține: „Nufărul Alb” din orașul Cahul, „Bucuria-Sind” din Vadul lui Vodă și „Codru” din satul Hîrjaucu, raionul Călărași. Membrii Comitetului Confederal al CNSM au luat această decizie fără a sta mult pe gânduri. Fiecare are în Ucraina un coleg, prieten, rudă, sindicaliști cu care au luptat cot la cot pentru a proteja drepturile salariaților.

Administratorii celor trei instituții balneo-sanatoriale au fost împuerniți să

pună la dispoziția structurilor teritoriale de asistență socială cel puțin o sută de locuri de cazare, cu titlu gratuit, pentru plasarea temporară a refugiaților din Ucraina.

„Este un gest normal, frățesc de a-i ajuta pe cei aflați în suferință, nevoiți să-și părăsească domiciliul pentru a le proteja viața copiilor. Le vom acorda tot sprijinul posibil acestor oameni năpăstuiți de soartă, în speranță că în curând se va termina acest calvar și se va reinstaura pacea în această zonă greu încercată”, a menționat Igor Zubcu, președintele CNSM.

Atragerea tinerilor specialiști, printre prioritățile FSEȘ

Ipsa cadrele didactice, îmbătrânerea lăcestora, precum și atragerea tinerilor specialiști au constituit subiecte aflate mereu pe agenda Federației Sindicale a Educației și Științei (FSEȘ). Discuții pe marginea acestui subiect, dar și pe alte teme, au avut loc și la ultima ședință a FSEȘ, de la începutul lunii aprilie a. c., eveniment la care a participat și ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală. Deși Ministerul Educației și Cercetării (MEC) sustine că întreprinde măsuri pentru a-i atrage pe tineri

în sistem, școlile din țară duc lipsă de peste 2300 de profesori. Tinerii specialiști refuză să se angajeze din cauza salariilor mici, a lipsei spațiului locativ, a suprasolicitării etc. S-a convenit ca Biroul Executiv al FSEȘ, în parteneriat cu MEC, să depună în continuare eforturi pentru perfectionarea cadrului legislativ și a normei vizând repartizarea, asigurarea tinerilor specialiști cu facilități sociale. De asemenea, să negocieze unele garanții în Convenția Colectivă (nivel de ramură), precum și acordurile adiționale etc.

Domeniul sănătății, vital pentru orice stat

Problemele din sistemul ocrotirii sănătății, situația legată de resursele umane, de salarizarea personalului, de fluctuația cadrelor, de asigurarea de asistență medicală a populației, de finanțarea ramurii și alte probleme stringente au constituit subiectele principale dezbatute la Consiliul Republican al Federației Sindicale „Sănătatea”, care a avut loc, pe 14 aprilie a. c., la Casa Sindicatelor.

„La începutul anului 2021, atunci când menționam că 2020 a fost anul provocărilor, nici nu ne puteam imagina cu ce povară venea să ne îngrenuncheze anul 2021. Nu voi uimi pe nimeni dacă îl cataloghez ca fiind una dintre cele mai destabilizante perioade. Dar anume provocările pe care ni le-a impus acel an l-a transformat într-un catalizator al activităților Federației Sindicale „Sănătatea”, a declarat Aurel Popovici, președintele FSSM.

În același context, Igor Zubcu, președintele CNSM, prezintă eveniment, a remarcat rolul cadrelor medicale în depășirea situației de criză pandemică și asistența acordată populației în condiții extrem de grele și stresante. „Sindicalele au făcut și continuă să facă tot ce le stă în putință pentru promovarea și apărarea drepturilor angajaților din sfera medicală, care zi de zi își pun în pericol viața și sănătatea pentru

protejarea populației”, a spus în alocuție sa Igor Zubcu.

Membrii Consiliului au aprobat un sir de revendicări care urmează a fi înaintate organelor de resort. Printre acestea se numără negocierea și încheierea Convenției colective la nivel de ramură pentru anii 2022-2025, ajustarea cadrului normativ privind funcționarea sistemului public de pensii, astfel încât perioada de internatură, secundariat clinic și rezidențial, să se includă în calculul contributiv de cotizare necesar pentru a stabili dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă. Alte revendicări vizează fenomenul epuizării profesionale, recunoașterea bolilor profesionale, inclusiv recunoașterea Covid-19 drept boala profesională etc.

„Ca și în anul 2020, marcat de pandemia de Covid-19, în anul 2021, unitățile medcale din întreaga țară au avut nevoie de o finanțare importantă pentru a face față situației dificile impuse. Astfel, Federația a continuat să sesizeze și să sensibilizeze organele de stat în acest sens, întrucât serviciile și resursele umane din acest domeniu sunt cel mai mult solicitate. Respectiv, salariații din sănătate au nevoie de garanții sociale din partea statului, fapt ce se poate realiza doar în condițiile unor finanțări adecvate”, a relevat Aurel Popovici.

„Sindicons” cere de la angajatori condiții de muncă decente pentru mineri

Potrivit Biroului Național de Statistică (BNS), în anul trecut au fost înregistrate 553 de victime la locul de muncă, dintre care 192 sunt femei. Cele mai multe dintre acestea au fost înregistrate în municipiul Chișinău – 357, capitala fiind urmată de municipiul Bălți – 36 de victime și Găgăuzia, cu 23 de victime.

De Ziua Internațională a Securității și Sănătății în Muncă, marcată la 28 aprilie, liderii Federației Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „Sindicons”, împreună cu conducerea Inspectoratului de Stat al Muncii și cea a Federației Patronatului din Construcții și

Producerea Materialelor de Construcție, au efectuat o vizită la mina din Chișinău. Au fost analizate condițiile de muncă de la mină, cum sunt respectate cerințele în domeniul securității și sănătății în muncă, care sunt doleanțele minerilor.

„Am ales această locație, pentru că meseria de miner la noi este pe cale de dispariție. Cei tineri nu vor să vină să muncească în acest domeniu”, a spus președintele „Sindicons”, Victor Talmaci. Liderul sindical susține că este necesar ca minerilor să li se acorde dreptul la pensie în condiții avantajoase și să fie înălțătură mai multe discriminări în raport cu ei.

>> VARIA

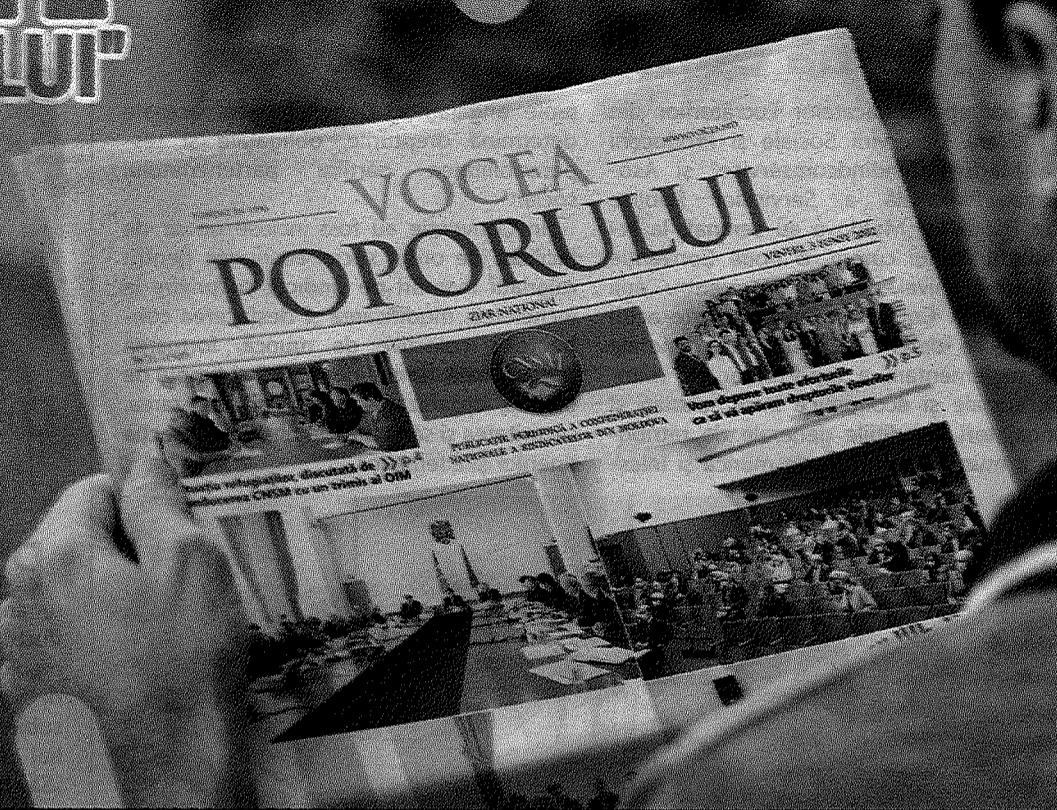
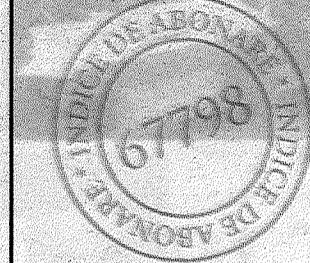
**ABONEAZĂ-TE
la „VOCEA POPORULUI”**

Abonament

1 lună - 17,60 lei;
3 luni - 52,80 lei;
6 luni - 105,60 lei.

SERVICIUL E-ABONARE**Accesați**

www.services.posta.md/abonarea2022#
și alegeti „VOCEA POPORULUI”

Apreciere

Cea mai înaltă distincție a CNSM, înmânată unui lider din teritoriu

Președintele Confederatiei Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), Igor Zubcu, a înmânat, recent, cea mai înaltă distincție sindicală, „Insigna de Onoare a CNSM”, lui Sergiu Dîrcă, liderul Organizației sindicale de la Fabrica Elemente de Construcții SA, în cadrul unei ceremonii desfășurate în incinta întreprinderii.

Igor Zubcua a subliniat că „Insigna de Onoare a CNSM” se oferă pentru activitate îndelungată și rodnă în cadrul întreprinderii, înalt profesionalism, apărarea eficientă a drepturilor membrilor de sindicat și cu prilejul jubileului de 50 de ani de activitate la întreprindere.

Totodată, Sergiu Dîrcă a primit o diplomă pentru activitate îndelungată și rodnă, în cadrul în-

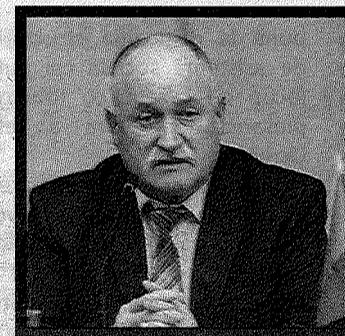
treprinderii, înalt profesionalism, onestitate, aport personal în activitatea organizației sindicale, din partea lui Victor Talmaci, președintele Federatiei Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „Sindicons”.

În cadrul vizitei la Fabrica Elemente de Construcții SA, sindicaliștii au discutat cu salariații de la întreprindere despre problemele cu care se confruntă, situația din ramură în ansamblu, inițiativele și obiectivele CNSM pentru următoarea perioadă.

Precizăm că întreprinderea respectivă produce prefabricate din beton și beton armat destinate infrastructurii, construcțiilor civile, industriale, agricole, dar și alte tipuri de prefabricate. La întreprindere activează circa 100 de salariați, membri de sindicat.

In memoriam

Un an fără Dumitru Ivanov, personalitate marcantă a mișcării sindicale

Pe 4 iunie se împlineste un an de când Dumitru Ivanov și-a încheiat rostul pământesc și a plecat dincolo de marginile lumii, lăsând după sine urme adânci de lumină. Lui Dumitru Ivanov i-a fost destinat încă de la naștere să facă bine, să aducă bucurii oamenilor. Nu întâmplător a ales să fie profesor, un dascăl cu vocație care a reușit să cultive, să construiască conștiințe și suflete. În calitatea sa de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, s-a străduit să facă legi bune pentru oameni. Pe întreg parcursul lungii cariere de președinte al Federăției Sindicatului Educației și Științei, a știut să apere drepturile și demnitatea oamenilor și să-i îndemne pe mulți alți lideri sindicali să îndeplinească această nobilă misiune. Astfel, Dumitru Ivanov a reușit să formeze generații de sindicaliști temerari, care au ales să urmeze modelul, felul de a fi al președintelui FSES.

Om de o integritate și verticalitate rară, mobilizat de dragostea pentru oameni, nu și-a plecat capul în fața mai marilor zilei. A înțeles substanța și importanța strategiilor, a tacticilor și manevrelor pentru atingerea obiectivelor. Înzestrat cu arta diplomatiei și a științei mecanismelor comunității, a știut să negocieze, să polemizeze, să impună punctul său de vedere, să obțină, în final, beneficii pentru oameni.

A prețuit în colegi onestitatea, bunătatea, responsabilitatea, demnitatea, spiritul de initiativă, dăruirea de sine și pentru că poseda el însuși aceste calități cu prisosință.

A fost un suflet înflăcărat, vesel, ironic și autoironic, autoritar, după caz, cu un discurs bine articulat, mobilizator și cu un gust al lucrului bine făcut.

Ne lipsește mult această personalitate complexă – Dumitru Ivanov – care și-a câștigat nemurirea prin multul bine făcut oamenilor pe care i-a iubit enorm, până la durere.

Colegiul din FSE

**VOCEA
POPORULUI**

Ziarul este înregistrat la Camera de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu postal
din RM sau direct
în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 069006556

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN,
tel.: 069511960

Redactori:
Natalia HADÂRCĂ,
tel.: 069610372

Galina MUNTEANU,
tel.: 069916236

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Fotoreporter:
Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redațional:
Ilie Lupan;
Mihail Hîncu;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Feredeului 4, mun. Chișinău.

Com. 488